

צהר הצהרות, ויש משני הצדדים קנאות אריזה.
● למה בכל זאת הוא בחר להרוויח רק 40 ולא 80 מיליון דולר?

כדי להישאר עם הניהול ועם השם הטוב, וכל יום אנחנו חרדים, וכל יום יש הצהרות מטופשות כמו הצהרה של פת.

צריך להבין שכל התיירות הביני-לאומית מבוססת על תנועה. התיירות העולמית היא בסדר-גודל של 400 מיליון, למיזרח-התיכון מגיעים רק 2.5% מתוכם. ולא משום שזה לא מעניין אותם, אלא משום שאין רצף גיאוגרפי. אתה מגיע לירדן ואתה לא יכול להמשיך לישראל. עכשיו נוצר רצף בין ישראל למצרים, ותחת לנצל את זה, מצהירים אנשים אינטליגנטים הצהרות מטופשות.

במקום ליצור לחץ כללי, להשתתף בפסטיבל של השלום, הכל תופסים על זה טרמפ כדי לתפוס כותרות. איזו רדיפת-כצע יש בזה? אילו זאת היתה רדיפת-כצע לא הייתי מטפל בזה. הגענו פה למצב שממשלת שמיר נתנה את ידה להסדר-פשרה שהוא הסדר אמיתי של פשרת שלום. עובדה שקודם לכן זה לא נעשה. שמיר נתן לזה את אישורו, זה נעשה בזמן שיל-טונג.

● אתה מאמין שההסדר יציח?

אני מתפלל שזה יצלח. התיירות ניוונה גם מתחושות ומאווירה. אנשים לא יוצאים לאיזורי-תיירות כדי לסבול. אם המעברים יהיו קשים, אם האווירה תהיה קשה, זה לא יילך, וכולם יידעו מי הכשיל את זה, לא המצרים.

● במה זה תלוי?
 כרצון טוב, באווירה טובה. אם האי-ווירה נארץ לא תשתנה לרעה זה ימשיך להיות סיפור-הצלחה ואף יתפתח.

● היית שם ביום הרביעי שעבר, כשהמקום נמסר?

כן.
● ואיך זה נראה לך?
 היה קשה.
● למה?

כי זו היתה סיטואציה שהיא נחלת המיזרח-התיכון. זה היה קשה ומעצב. **● ריב?**
 לא.
● אלא?

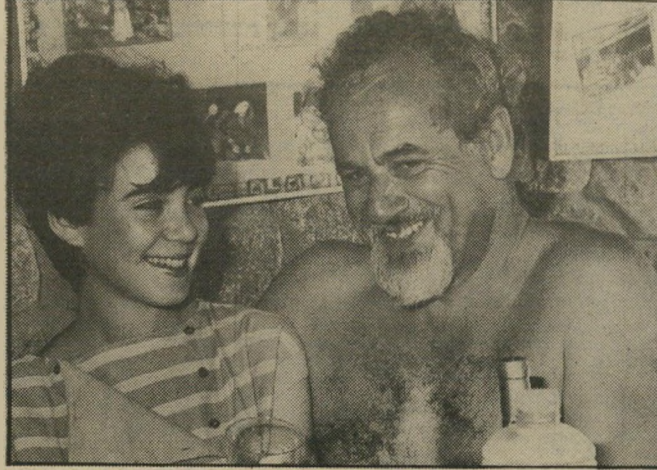
זה היה צריך להיעשות באופן פור-מלי בין שתי המדינות. אני חושב שלא מורידים את הרגל בלילה, מורידים אותו ביום. כבר עשו ג'סטו יפה לעם המצרי ולנשיא, שיופיע עם נציג של ממשלת-ישראל וימסור את השטח בצורה גלוויה. הם עשו את זה לא נכון, וזה חבל.

● זה מה שהיה קשה שם?

לא, זה רק אחד מהרברים.

שרגא וריושנה בירן (1975)
 היה משאומתן קשה, והיו גם נסיבות אישיות קשות...

בירן במאבה (1985)
 אילו היה בזה רדיפת-כצע, לא הייתי מטפל בזה"

לפי חוק מפוני סיני הוא יכול היה לקבל מהממשלה 80 מיליון דולר.
● קשה להאמין שהוא עשה שיקול פטריזטי וזיתר על 40 מיליון דולר.

קשה להרבה להאמין. חושבים שא-למנט של רצון טוב ושם טוב לא שווים. אבל אם זה יצלח, זה שווה פי כמה מאשר כמה עשרות מיליונים שאפשר היה לקבל לפי חוק-מפוני-סיני.

הרי הימין אמר לשרוף את המלון, והשמאל אמר לוותר ולברוח. אף אחד לא אמר שאפשר להפוך את זה למודל של שיתוף-פעולה. למה? כי לא רגילים לדבר על שלום כשזה קשור בכסף ובצעורים, כי זה לא ועידות ופרחים שהיה קשה. וכשזה מגיע לעשייה בשטח זה קשה. יש שאלות של ביוב ומים וחשמל ומעברים ועובדים ומתחים ואיך לענות לטלפונים ובאיזה שפה יהיו השלטים, ועל זה אי-אפשר לה-

פיים קילומטר של גבול, שעוקפים את ישראל, יש נקודה אחת של שיתוף-פעולה ריאלי. הרי הכסף איננו הופך לדבר מלך-כלי. זה הופך את זה לטהור אם זה אמצעי לשיתוף-פעולה.

● אבל החירי שהרוויח מזה הוא ספויזר?

הוא הפסיד. הוא קיבל 40 מיליון דולר. זה סכום גדול לעומת אפס, וסכום קטן לעומת רווח של 6 חצי מיליון לשנה. בכסף הזה אי-אפשר לבנות מלון כזה מחדש.

היה אלמנט של סיכון. הוא יכול היה לקחת את המקסימום לפי חוק מפוני סיני מממשלת-ישראל. החוק מפצה כל אדם שפעל ובנה כסיני עד ספטמבר 1979, ושהשקעותיו אישורו על-ידי ועדות ממשלתיות שלא התנו את ה-אישור בויתור על פיצויים.

ספויזו (מימין) ושרה-תיירות שריר בעת הקמת המלון
 הישארות השם, אביה סוססה' לא נדונה בצורה ספורטת... זה דבר רגיש...

זה זכה לכיסוי יומיומי שעה-שעה, ולכן היו בו כל האלמנטים של אינטר-אקציה בין הקהל והעיתונות. גם אצלנו זה זכה לכיסוי מתמיד, ורדעתי-הקהל בישראל לא תמכה בהסדר בכלל. התיקורת היתה נגד המשא-והמתן.

● נגד מה?

כל המשא-והמתן התנהל על פרטים, על מים וחשמל וביוב ואספקת חוונה ושטראוס ומגורי-עובדים והעברת רכבי-חרום ועל ניסיון להשפיע על הסדרים של מכס ומס-קנייה. זה מודל נהדר של שיתוף-פעולה, שנמדד כרבים הקטנים האלה וכל העיתונות אמרה לנו ללכת הביתה.

● למה התעקשת?

כי ראיתי בזה דבר יפהפה.
● מתוך אידיאולוגיה?

כן. יש לך הרבה הזדמנויות בחיים להגיע לכך שאת ממצה את האמונה בשלום בהסדרים ריאליים בשטח? זו הזדמנות חרפ-עמית.

● רצית להיכנס להיסטוריה?

לא. לעשות משהו יפה.
● הרגשת כמו מישהו שהיה לך נגד כולם?

לא. קיבלנו תמיכה של מישרד ראש-הממשלה, וקיבלנו תמיכה וגניבי של מישרד-האוצר ומישרד-החוץ. הם ליוו את המשא-והמתן. קיבלנו תמיכה בלתי-מסוייגת של המישלחת האמריקאית, שעורדה ועזרה כל הזמן.

● כמה זמן התנהל המשא-והמתן?

הרבה זמן. החל מ-1984. מאז הבאנו לממשלה הסכמים שונים בתמיכת הבנק העולמי, ואף אחד לא התקבל. אין דבר יותר פרובינציאלי, מחליא, מושחת, חסר-טעם מאשר לחשוב שמי שמתחרה בטאבה זו אילת, ומי שמת-חרה באילת זו טאבה. זו התגלמות הפרובינציאליות.

תיירים לא באים הנה כי זה קצה העולם. ותיירות זו סימבוליקה של שיתוף-פעולה. תיירות ריחו זו תנועה עמיתית. ראש-עיריית אילת, רפי הוכמן,

● מה עוד?

קריאות-הלהט של השבאב המצרי, שלפי דיברי המצרים, היו לחלוטין בלתי-מתוכננות. הם לא העלו ברעתם שזה יקרה.

● איפה אתה היית באותו הזמן?

במלון.
● ומה היה שם באותה ה-חצרי-שעה שהמצרים שמחו וה-ישראלים הפגינו?

ברקתי שהעובדים יעזבו בשקט, ולא יבזו את המדינה ואת המעמד, דבר שהיה מיותר לגמרי. ישבתי עם הנציג של מישרד-התיירות המצרי, כדי לעבד פרטים למסירת המלון בשעה 12 ב-15 במרס.

● איך היה המשא-והמתן עם המצרים?

אין לה משא-והמתן עם המצרים?

הסדרים שריושנה בירן
 היא ידעה

והיא ידעה בדיוק מה טומנת לה המחלה בחובה, מהם סיכוייה ואיך יראו ימיה האחרונים.

האשה שהיתה

ההידרדרות במחלתה של הפרופסור שושנה בירן היתה מהירה. היא חשה ברע, חשבה שלקחה בשפעת, ושבויעים אחרי-כך נפטרה בביתה.

בירן התפרסמה כאשר החליטה לאמץ שיטת-טיפול חדשנית בסרטן-השד, שאינה מצריכה כריתה.

מאז שהתבססה עמדתה במחלקה האונקולוגית בבית-החולים "הדסה" בירושלים, ואף כאשר היתה מנהלת-המחלקה ועד למותה, היתה דלתה פתוחה גם בביתה וגם בחברה שבבית-החולים. היא היתה יעד לעלייה-לרגל של רבים, שהלם הפגיעה במחלה הממאירה נגע בהם. אצלה מצאו תמיד אוזן קשבת, חיוך, הסברים רמואים מפורטים ובעיקר - הרבה עידוד ותיקויות.

בראיון עיתונאי אמרה פעם: "הקשר עם חולה-הסרטן הוא קבוע והדוק מאוד, ואין זה קשר פשוט. אני מאוד עסוקה בקשר הזה. למרות שאני מכירה את החולים, אני משתדלת שלא להתמקד רק בבעיות הרפואיות שלהם. ההתמודדות עם מותם של אנשים קרובים אינה קלה. לפעמים זה קשה מאוד. רק הידיעה שעשיתי את כל מה שהיה אפשר לעשותו מקלה עלי. אנחנו חיים את המוות במחלקה". חגיגות ה-40 של מדינת-ישראל הכניסו את הפרופסור בירן לרשימת 11 הנשים המצטיינות של העשור.

לידידים ולמי שעבדו איתה, אמרה בימיה האחרונים שיש לה דלקת-ריאות. אבל הם ידעו. ידעו ולא דיברו. איש מהם לא יכול היה לתת לה, כנראה, את מה שנתנה היא לכל-כך הרבה חולים אחרים.